

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Iliescu Anatol, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui

Iliescu Anatol xxx, născut la xxx, originar din xxx și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.08.2019 - 09.12.2019;

Instanță de apel: 13.01.2020 - 06.10.2020;

Instanță de recurs: 12.01.2021 - 31.03.2021.

A C O N S T A T A T : Ț

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 09 decembrie 2019, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Iliescu Anatol a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal, la 8 ani și 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Cerința procurorului privind încasarea de la Iliescu Anatol în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în mărime de 640 lei, pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr.201902D1336 și nr.201902D1334, a fost respinsă.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Iliescu Anatol la data de 15 iunie 2019, în jurul orei 10:00, aflându-se pe teritoriul stânei amplasate în sectorul ÎP "Sănătatea" din extravilanul com. Dumbrava, municipiul Chișinău, acționând în scopul omorului intenționat al unei persoane, urmare a unui conflict spontan apărut cu Zop Ion, intenționat, cu partea ascuțită a unui topor i-a aplicat acestuia o lovitură în regiunea capului, cauzându-i vătămări corporale și apoi, ajungându-l din urmă l-a atacat cu un cuțit, acțiuni îndreptate nemijlocit spre săvârșirea omorului lui Zop Ion, dar care nu și-au atins efectul, intervenind Radu Haras, dar și victima împotrivindu-se.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive a infracțiunii prevăzute de art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal, individualizată prin „tentativa de omor intenționat, adică tentativa de omor a unei persoane.”

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia,

rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie încasat de la Iliescu Anatol suma în mărime de 640 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la întocmirea rapoartelor de expertiză judiciară nr.201902D1334 și nr.201902D1336 din 24 iunie 2019.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că, în practica judiciară existentă la aplicarea legii procesuale pe această dimensiune la nivelul instanțelor de fond se produce o confuzie generalizată între termenii de suportare a cheltuielilor efective, care sunt prevăzuți în art.227 și 228 Cod de procedură penală și noțiunea de „recuperare”, prevăzută în art.229 alin.(2) Cod de procedură penală. Or, potrivit prevederilor art.227 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, cuprinzând sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

La fel, a mai indicat apelantul că, urmare a acțiunilor lui Iliescu Anatol, a fost necesară implicarea unui mecanism întreg compus din organul de urmărire penală, procuror, care au fost nevoiți să efectueze acțiuni de urmărire penală pentru a investiga faptele acestuia, toate aceste acțiuni generând cheltuieli din partea statului, care în mod normal ar urma de a fi recuperate, suma de 640 lei constituind doar o mică parte din acele cheltuieli pe care legea permite de a le restitui.

A specificat că dacă plata expertizelor judiciare efectuate în cadrul urmăririi penale nu ar fi suportată din contul mijloacelor bugetului de stat, organul de urmărire penală ar fi în imposibilitate de a numi expertize în cadrul urmăririi penale și de a anexa la materialele cauzei penale rapoarte de expertiză judiciară, fapt ce ar constitui un impediment la administrarea probelor și ar contraveni prevederilor alin.(3) al art.19 din Codul de procedură penală.

Suplimentar, a invocat că art.227 alin.(2) din Codul de procedură penală, nu prevede cheltuieli suportate la efectuarea expertizelor judiciare, mai sunt și prevederile art.162 alin.(2) din Codul de procedură penală, conform cărora, valoarea obiectelor alterate, deteriorate sau pierdute în urma efectuării expertizei și a altor acțiuni legale se atribuie la cheltuielile judiciare. Dacă aceste obiecte au aparținut învinutului, inculpatului sau persoanei civilmente responsabile, contravaloarea acestora nu se restituie din bugetul de stat și poate fi încasată de la condamnat sau de la partea civilmente responsabilă. Aceste prevederi legale, privite în coroborare cu prevederile art.227 alin.(2) din Codul de procedură penală, indică expres că cheltuielile suportate la efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi calificate ca cheltuieli judiciare.

3.1. Avocatul Pavalatii Alexandru în numele inculpatului a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie aplicată inculpatului Iliescu Anatol o pedeapsă în limitele minime prevăzute de lege.

În argumentarea apelului, apelantul a indicat că cauza a fost examinată potrivit prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, iar Iliescu Anatol se căiește de cele comise, a dat dovadă de un comportament adecvat pe parcursul examinării cauzei, nu are antecedente penale, la evidența medicului psihiatru nu se află, circumstanțe agravante în cazul respectiv nu au fost stabilite, partea vătămată a declarat că pretenții nu are, iar instanța i-a aplicat lui Iliescu o pedeapsă mai mare decât minimum prevăzut. În situația creată susține apelantul că instanța nu a ținut cont de art.75 Cod penal, astfel aplicându-i inculpatului o pedeapsă prea dură.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020, a fost respins apelul avocatului, ca nefondat. A fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința, în partea cheltuielilor de judecată și pronunțată în acest sens o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus a încasa de la Iliescu Anatol, în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizelor medico-legale din 24.06.2019 - suma de 640 lei.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, a constatat că, prima instanță a îndeplinit strict cerințele art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Instanța de apel, examinând probatoriul, consideră dovedită indubitabil vina inculpatului Iliescu Anatol în temeiul art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal - tentativa de omor a unei peroane.

Astfel, instanța de apel în conformitate cu prevederile art.27 Cod de procedură penală, verificând probele administrate prin prisma prevederilor art.95 Cod de procedură penală, adică din punct de vedere a admisibilității lor, le apreciază ca fiind pertinente concludente și utile, ori în ședință nu s-au stabilit circumstanțe care să indice la admiterea a careva încălcări esențiale, ce ar determina neadmiterea lor.

4.2. Cu referire la argumentele invocate în cererea de apel declarată de către partea apărării, instanța de apel a reținut că acestea se rezumă la solicitarea aplicării unei pedepse în limitele minime prevăzute de lege, însă la capitolul numirii pedepsei inculpatului Iliescu Anatol, prima instanță corespunzător stării de drept și întemeiat din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale a individualizat pedeapsa.

Instanța de apel a reținut că, la adoptarea sentinței și anume la individualizarea pedepsei penale, prima instanță a respectat prevederile art.art.61, 75, 76-78 Cod penal, art.art.385 alin. (1), 394 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței/deciziei care sânt circumstanțele care atenuază sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

Astfel, privitor la numirea pedepsei penale, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art.art.7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Totodată, instanța de apel a constatat în contextul art.76 Cod Penal, în calitate de circumstanțe atenuante, în privința inculpatului Iliescu Anatol, s-au stabilit - recunoașterea vinovăției și căința sinceră, iar în conformitate cu art.77 Cod Penal, circumstanțe agravante nu s-au stabilit.

Așa dar, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile a faptei și personalitatea inculpatului, constată că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă cu

aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani și 8 luni or, pedeapsa stabilită de prima instanță a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

4.3. Totodată, ținând cont de motivele invocate de procuror în apelul declarat instanța de apel a reținut că, apelantul a invocat ca temei de casare a sentinței – necesitatea încasării cheltuielilor de judecată pe cauza penală, în sumă de 640 lei, din contul inculpatului.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în apel, instanța de apel constată că, aceasta solicitare și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat și prin urmare, există temei de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate cu privire la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel în acest sens a reținut că, prin Legea RM nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 „pentru modificarea și completarea unor acte legislative” la art.143 alin.(2) care prevedea că „plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat” a fost abrogat.

De asemenea, instanța de apel din materialele cauzei penale a reținut că, pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr.201902D1334 din 24 iunie 2019 și nr.201902D1336 din 24 iunie 2019, au fost suportate cheltuieli în sumă de 640 lei.

Urmare celor reținute, instanța de apel conchide că, cheltuielile de judecată în suma totală de 640 lei, suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară urmează a fi compensate de inculpatul Iliescu Anatol în contul statului, având în vedere că, la momentul derulării acțiunilor de urmărire penală aceste cheltuieli au fost suportate de stat deoarece, procesul penal era guvernat de principiul prezumției nevinovăției, iar în situația în care, în cadrul cercetării judecătorești a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului, motiv din care, urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat pentru efectuarea la caz, a expertizelor judiciare.

5. Inculpatul a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, a recunoscut vina solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată potrivit art.364¹ Cod de procedură penală, căindu-se sincer de cele întâmplate, însă de fapt a recunoscut doar circumstanțele de fapt și nu este de acord cu calificarea faptei imputată inculpatului.

A relevat că, de fapt între inculpat și victima Zop Ion deseori se iscau conflicte, permanent era agresat de către Zop Ion. Însă, la data de 15.06.2019 din frica de a nu fi agresat iarăși și pentru a-l opri pe Zop Ion a luat în mână primul obiect care la văzut, acesta fiind un topor. Ulterior, victima apropiindu-se brusc de inculpat, ultimul întâmplător la lovit, fără a avea intenții de ai cauza careva vătămări, în deosebi să-l omoare.

Totodată, a notat că nu a pus mâna pe nici un cuțit, iar la materialele cauzei nu se regăsește drept probă nici un cuțit.

Inculpatul consideră că a comis o contravenție, or, vătămrile cauzate victimei, potrivit raportului de expertiză au fost apreciate ca fiind ușoare.

6. Asupra recursului declarat a prezentat referință procurorul, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea acestuia, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut prevăzute de art.art.429, 430 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să decidă asupra inadmisibilității recursului în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Reieșind din conținutul recursului declarat inculpat, Colegiul penal constată că titularul acestuia invocă temeiurile de casare stipulate la pct.6), 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel *când* instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În esență, criticele recurentului se axează pe ideea că instanțele de fond nu au intrat pe deplin în esența acțiunilor inculpatului, acestea fiind apreciate greșit, eronat dispunând condamnarea lui Iliescu Anatol *în baza art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal*.

Verificând alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că, acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de respingere a apelului și menținere a sentinței a respectat prevederile legale, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Astfel, Colegiul penal ține să menționeze că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct.4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra motivelor pentru care a respins versiunile apărării, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezența în acțiunile lui Iliescu Anatol a elementelor infracțiunii prevăzute la art.art.27, 145 alin.(1) Cod penal.

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct.5. din prezenta decizie, sunt întemeiate și pe critica modului în care instanțele de fond au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art.art.6 pct.11¹), 27, 414 alin.(1), (2) Cod de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune partea apărării este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art.427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de

orice temei legal.

Suplimentar, analizând textul deciziei atacate în coraport cu motivele invocate de recurent, Colegiul penal atestă că, instanța de apel s-a expus argumentat și motivat, bazându-și just soluția din decizie, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art.6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct.61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și că fapta întrunește toate elementele infracțiunii incriminate.

În consecință, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs nu constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate, și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Iliescu Anatol, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui Iliescu Anatol xxx, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 29 aprilie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda